

Gemeente Moerdijk

Accountantsverslag controle 2025

Flynth

Gemeente Moerdijk
Aan de gemeenteraad van de gemeente Moerdijk
Postbus 4
4760 AA ZEVENBERGEN

Papendorpseweg 75-79
3528 BJ UTRECHT
telefoon (088) 236 7777
e-mail Audit@flynth.nl

kenmerk
661077193/JS/1118

behandeld door
J. Smit RA

datum
24 juni 2026

onderwerp
Accountantsverslag 2025

Geachte leden van de raad,

Wij hebben het genoegen u via dit accountantsverslag de resultaten te presenteren van onze controle van de jaarrekening van gemeente Moerdijk voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2025.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met hetgeen is uiteengezet in onze opdrachtbrief en ons controleplan. Een afschrift van ons controleplan hebben wij d.d. 15 december 2025 met u gedeeld.

Ons accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit onze controle. In de rapportage nemen we u mee in de belangrijkste uitkomsten van werkzaamheden, zoals ons oordeel over uw schattingen, gehanteerde materialiteit en onderkende risico's. De structuur van de rapportage vindt u terug in de inhoudsopgave op de volgende pagina.

Wij benadrukken het belang van een open communicatie als essentieel onderdeel van het controleproces. Wij hebben het concept van dit accountantsverslag afgestemd met de ambtelijke organisatie alsmede met het college

Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,
Flynth Audit B.V.

Ondertekend door Jelle Smit

J. Smit RA

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U.
Handelsregister 09063021. www.flynth.nl
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Bestuurlijke samenvatting
Hoofdstuk 2	Jaarrekening
Hoofdstuk 3	Jaarverslag
Hoofdstuk 4	Significante risico’s
Hoofdstuk 5	Interne beheersing

Bijlage A	(Gecorrigeerde) bevindingen
Bijlage B	SiSa – Fouten en onzekerheden 2024
Bijlage C	Onafhankelijkheid
Bijlage D	Onze communicatie met u
Bijlage E	Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude
Bijlage F	Externe ontwikkelingen

Bestuurlijke samenvatting

Onze controle

Wij hebben de accountantscontrole van de jaarrekening 2025 van gemeente Moerdijk uitgevoerd. Wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor de getrouwheid, onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de raad.

Vanuit de uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben wij geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving.

De gehanteerde materialiteit, respectievelijk uitvoeringsmaterialiteit, bedraagt afgerond € 3,3 miljoen respectievelijk € 2,1 miljoen.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden.

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.

Uw financiële positie

We stellen vast dat uw weerstandsratio op balansdatum 1,9 is (was 1,7 vorig jaar). De ratio is verbeterd door verhoudingsgewijs een sterkere toename van weerstandsvermogen dan het risicobedrag.

We stellen verder vast dat net als voorgaand jaar sprake is van een positief resultaat en de de kengetallen stabiel zijn.

Aandachtspunt t.a.v. de financiële positie zijn de structurele tekorten die worden verwacht in de kadernota 2027-2030. Dit aandachtspunt is door het college onderkend en wordt meegenomen in het opstellen van begroting 2027.

Belangrijkste aandachtspunten 2026

Vanuit onze controle over het boekjaar 2025 willen wij de volgende aanbevelingen benoemen:

1. Bijzonderheden zoals bijvoorbeeld Powerport, vordering inzake Powerport, Chemiepack en vordering SPUK stimulering sport (H4), vragen afstemming aan de voorkant en nadere uitwerking door de gemeente.
2. Constateren dat relatief veel correcties gemaakte worden in de primaire vastlegging bij meerdere processen. Vragen u te waarborgen dat transacties en boekingen in één keer goed worden verwerkt en geen correcties achteraf nodig is.

Deze aanbevelingen komen voort vanuit bevindingen die wij in dit verslag nader hebben uitgewerkt.

Controleproces

We hebben een goede controle doorlopen waarbij door beide partijen hard is gewerkt om het afgesproken tijdspad te realiseren. Wij geven de organisatie het compliment dat ondanks de uitval van de coördinator jaarrekening, wegens ziekte, wij op een goede manier aan de slag konden met de aangeleverde controle informatie. Wel onderkennen wij net als voorgaand jaar een stuk kwetsbaarheid voor de gemeente in het afsluitproces, wat ook in bredere zin gezien kan worden door het personeelsverloop alsmede de ambities die de gemeente heeft, doordat dit nu in belangrijke mate door externen is gedaan. Hierbij willen wij de organisatie de complimenteren dat ondanks uitval de controle afgerond is op de geplande datum.

Het afgelopen jaar heeft de gemeente geïnvesteerd in de SISA verantwoording door gebruik te maken van de door ons ter beschikking gestelde werkprogramma's en de training die ze hiervoor hebben ontvangen. Dit heeft in positieve zin bijgedragen aan de controle. Wij gaan met de organisatie in overleg om te bezien welke bijdrage wij kunnen leveren om deze verbetering ook op andere punten in de organisatie te realiseren.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Jaarrekening – Inleiding

Inleiding

In het hoofdstuk jaarrekening erkennen we verschillende belangrijke aspecten van de jaarrekening welke we met u willen delen.

We beginnen met de uitgevoerde werkzaamheden door het college voor de rechtmatigheidsverantwoording. We rapporteren over de gehanteerde verantwoordingsgrens, gevolgd door een toelichting op het normenkader en onze constateringen bij de werkzaamheden van het college.

Vervolgens gaan we dieper in op de schattingen die zijn gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening, de grondexploitaties, de verantwoording binnen het sociaal domein en de overige uitkomsten/ bevindingen.

Tot slot zullen we de verenigbaarheid van de jaarrekening en het jaarverslag behandelen, evenals de kwaliteit van de toelichting en aandacht voor frauderisico's.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Jaarrekening – Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordings- en rapportagegrens

We hebben vastgesteld dat in de financiële verordening de verantwoordingsgrens is opgenomen ter hoogte van 2% van de lasten exclusief dotatie reserves. In de financiële verordening heeft u verder een rapportagegrens opgenomen van € 100.000. De gehanteerde verantwoordingsgrens in de financiële verordening is conform het besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO).

Normenkader

Het normenkader is geactualiseerd op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving en is vastgesteld op 4 december 2025. Uw inventarisatie van regelgeving bestaat uit externe en gemeentelijke regelgeving. We constateren dat u de actualisatie nauwkeurig heeft uitgevoerd en het normenkader aansluit op de geldende externe en gemeentelijke regelgeving.

U heeft ervoor gekozen geen toetsingskader vast te stellen, waardoor de operationalisatie van het normenkader niet inzichtelijk is voor de raad. De operationalisatie van het normenkader is nu verwerkt in de werkprogramma's van de interne controle. Wij kunnen ons verenigen met de gehanteerde werkwijze.

Proces van totstandkoming

De gemeente heeft de uit te voeren werkzaamheden voor de rechtmatigheidsverantwoording nauwkeurig bepaald doordat er bij de controle van de transacties rekening is gehouden met de wijze waarop de administratieve organisatie is ingericht.

In de uitvoering om te komen tot de rechtmatigheidsverantwoording hebben wij de volgende aanbevelingen:

- Het uitvoeren van de spendanalyse conform het model van beter aanbesteden. Dit model waarborgt dat alle benodigde controles t.b.v. de aanbestedingscontrole worden uitgevoerd. Daarnaast is dit een model dat algemeen wordt gebruikt en daarmee eenvoudiger is over te dragen. Aanvullend aandachtspunt is het opbouwen van navolgbare en daarmee eenvoudig controleerbare aanbestedingsdossiers.
- Wij hebben vastgesteld dat vanuit de verbijzonderde interen controle (hierna VIC) geen balansmutaties (bijvoorbeeld MVA; investeringen en kredieten en mutaties eigen vermogen) betrekt in haar werkzaamheden. Wij onderkennen een toegevoegde waarde voor de rechtmatigheidsverantwoording alsmede voor de interne kwaliteit binnen de gemeente als ook de balansmutaties worden betrokken in de werkzaamheden van de VIC. Hierbij kan de VIC meteen vaststellen en intern adviseren op welke punten de interne controle (IC) in het proces kan worden verbeterd.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Begrotingscriterium

Gemeente Moerdijk heeft in de financiële verordening invulling gegeven aan het begrip tijdigheid voor de afwijkingen van de baten en onderschrijding van de lasten. Hierdoor tellen de afwijkingen van de baten en de onderschrijdingen van de lasten niet mee in het rechtmatigheidsoordeel.

De volgende afwijkingen ten aanzien van het begrotingscriterium zijn geconstateerd:

Categorie	Bedrag
1A. Overschrijding lasten programma's	€ 2.523.000
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**€ 2.523.000**
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverordening wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 2.523.000
De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	€ 0

Uit onze werkzaamheden zijn we, na de doorgevoerde correcties, niet tot een ander oordeel gekomen dan het college. De gemaakte afwegingen zijn in lijn met de criteria zoals vastgesteld in de financiële verordening.

De correcties zagen toe op de splitsing acceptabele en onacceptabele begrotingsafwijkingen. De gemeente had een eindafrekening van gemeenschappelijke regeling aangemerkt als niet acceptabel. In de financiële verordening is aangegeven dat ontbrekende afrekeningen (artikel 12 lid 4 sub d) als acceptabel aan te merken zijn. De verdere afwijkingen volgen uit gerapporteerde de afwijkingen onder de rapporteringsgrens.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording

Voorwaardencriterium	Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van financiële beheershandelingen. Bij de controle op de naleving van het voorwaardecriterium, is vanwege de complexiteit van de wet- en regelgeving, specifiek stil gestaan bij het naleven van de aanbestedingsregels. Uit de door de gemeente uitgevoerde werkzaamheden alsmede onze controle zijn geen bijzonderheden gekomen. Gezien de omvang van het aantal inkopen en aanbestedingen is dit een goede prestatie van de organisatie. Uit onze verdere werkzaamheden voor dit criterium blijkt dat de gemeente voldoende werkzaamheden heeft uitgevoerd om tot een oordeel te komen.
Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik criterium	We constateren dat naast het begrotingscriterium in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting is opgenomen over het misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium. U heeft geen rechtmatigheidsafwijkingen en/of onduidelijkheden geconstateerd die consequenties hebben voor het getrouwe beeld van de jaarrekening.
Oordeel	Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de getrouwe weergave van de rechtmatigheidsverantwoording gecontroleerd. Het college komt tot een rechtmatig oordeel. Wij komen niet tot een ander oordeel dan het college.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Jaarrekening – Uw belangrijkste schattingen samengevat

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die bij het opstellen van de jaarrekening 2025 zijn gemaakt geëvalueerd. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering.

Belangrijk schattingen	Mate van subjectiviteit/ complexiteit	Onze beoordeling 2025	Onze beoordeling 2024	Toelichting
Waardering van grond en gebouwen inclusief afschrijvingen	Gemiddeld	●	●	De afschrijvingstermijnen zijn vergelijkbaar met voorgaand jaar en de termijnen die wij bij andere gemeenten zien. Er zijn geen indicaties dat de afschrijvingstermijnen niet zijn afgestemd op de economische levensduur van de activa. Voor de uitkomsten van de werkzaamheden t.a.v. de MVA verwijzen wij naar het hoofdstuk jaarrekening – overige bevindingen.
Waardering van de in exploitatie genomen gronden	Hoog	●	●	De grondexploitatie wordt jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze gewaardeerd. Aan de exploitatieopzet liggen berekeningen en onderbouwingen ten grondslag waarbij op een conservatieve wijze rekening wordt gehouden met toekomstige kosten en opbrengsten. Wij kunnen ons verenigen met de wijze waarop de waardering van de grondexploitatie is bepaald. Voor de uitkomsten van de werkzaamheden t.a.v. de grondexploitaties verwijzen wij naar het hoofdstuk jaarrekening – grondexploitaties.
Voorzieningen	Gemiddeld/ hoog	●	●	De voorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze berekend. Aan de voorzieningen liggen toereikende berekeningen en onderbouwingen ten grondslag. Voor de uitkomsten t.a.v. de voorzieningen verwijzen wij naar het hoofdstuk jaarrekening – overige bevindingen.
Waardering financiële vaste activa	Laag	●	●	Er zijn geen indicaties dat een aanvullende afwaardering van de boekwaarde van een deelneming of uitzetting noodzakelijk is.
Waardering debiteuren/ vorderingen	Laag	●	●	Minimaal jaarlijks wordt de voorziening voor dubieuze debiteuren geactualiseerd. Wij kunnen ons verenigen met de wijze waarop de voorziening voor de verschillende soorten vorderingen is bepaald. Voor de uitkomsten t.a.v. de vorderingen verwijzen wij naar het hoofdstuk jaarrekening – overige bevindingen.

● = controleverschil ● = Optimistisch ● = Evenwichtig ● = Voorzichtig

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Jaarrekening – Grondexploitaties (1/2)

Ontwikkeling risicoprofiel

Het geraamde resultaat (nominale waarde) van de grondexploitaties is met € 2.486.000 naar beneden bijgesteld (exclusief oplevering grondexploitatie Waterwijk – Fijnaart West). De bijstelling bevindt zich voornamelijk in de grondexploitatie Westschans-Klundert € 2.663.000. Het resultaat van de grondexploitatie Westschans-Klundert is verslechterd door een geactualiseerde raming van de bouw- en woonrijp maken kosten. Voor een gedetailleerde toelichting verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid.

Het BBV schrijft voor dat winst bij grondexploitaties tussentijds genomen dient te worden op basis van de Percentage-of-Completion (POC) methode. In 2025 is zichtbaar dat € 2.064.000 aan winst is verantwoord. Deze winst ziet toe op het afsluiten van de grondexploitatie Waterwijk – Fijnaart West.

De verliesvoorziening is gebaseerd op de nominale waarde. Op basis van de actualisatie van de grondexploitaties is de voorziening voor verlies toegenomen met € 2.449.000. De toename wordt enerzijds veroorzaakt door de opening van de nieuwe grondexploitaties Markvelden Midden, Mariaschool Langeweg, Cocon Klundert en Noordhoek van in totaal € 206.000 en anderzijds voornamelijk door een geactualiseerde raming van de bouw- en woonrijp maken kosten van de grondexploitatie Westschans-Klundert van € 2.663.000.

De boekwaarde is toegenomen met € 7.378.000, waardoor op de balans een boekwaarde is opgenomen van € 20.073.000. De mutatie wordt voornamelijk veroorzaakt door de inbreng van de gronden van € 2.338.000 in de grondexploitatie Markvelden Midden en het afsluiten van de grondexploitatie Waterwijk – Fijnaart West € 3.720.000.

Project specifieke risico's zijn afgedekt middels de verliesvoorziening bij de betreffende grondexploitaties. Daarnaast is als achtervang de bestemmingsreserve grondexploitatie aanwezig, waarmee de risico's in voldoende mate worden ondervangen.

Gehanteerde parameters

De gemeente heeft evenals in voorgaande jaren exploitatieopzetten opgesteld die inzicht geven in de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten per grondexploitatie.

Wij hebben de parameters en uitgangspunten van de grondexploitaties gecontroleerd. De volgende parameters zijn hierbij door de gemeente gehanteerd:

- De indexatie van de kosten- en opbrengstenramingen is gebaseerd op de Outlook grondexploitaties 2026 van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. De indexatie van de kosten is ingeschat op 3,5% - 4,5% voor het jaar 2026. Voor de jaren 2027 en 2028 op 3% en voor de jaren vanaf 2029 e.v. op 2%.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Jaarrekening – Grondexploitaties (2/2)

Gehanteerde parameters (vervolg)

- Voor de opbrengsten is geen rekening gehouden met een indexatie. De indexatie is in feite meegenomen als onderdeel van de (geactualiseerde) taxatierapporten of de prijzen liggen reeds vast in overeenkomsten met externe partijen.
- De rente is vastgesteld op 2,5% wat aansluit op de omslagrente in de begroting 2026.

Wij hebben vastgesteld dat de parameters voor de grondexploitaties evenwichtig zijn bepaald.

Raming van kosten en opbrengsten

De uitgangspunten en veronderstellingen zijn met name bepaald op basis van ervaringscijfers vanuit referentieprojecten, besteksramingen /aanbestedingen en inzichten van medewerkers binnen de eigen organisatie en ramingen/taxaties van externe adviseurs. Aandachtspunt is het toereikend onderbouwen van de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de nog te maken kosten in de grondexploitatie.

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij bij de grondexploitatie Westschans-Klundert een bevinding ten aanzien van de onderbouwing van de nog te realiseren opbrengsten:

- Voor het project Westschans-Klundert heeft geen indexatie van de nog te realiseren opbrengsten plaatsgevonden (taxatierapport heeft een peildatum van 22 februari 2025 en is uitgevoerd ten behoeve van de jaarrekening 2024). Wij begrijpen van de gemeente dat geen indexatie wordt doorgevoerd op de nog te realiseren opbrengsten, omdat dit zo in de (interne) Nota Grondbeleid 2023 is opgenomen. Wij hebben op basis van het ingerekende programma aan woningen en de indexatie van de Outlook grondexploitaties 2025 van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling een inschatting gemaakt van de opbrengstijging in het boekjaar 2025. Uit deze inschatting komt een (extra) nog te realiseren opbrengst van € 382.000 uit. De verliesvoorziening zou met hetzelfde bedrag verlaagd dienen te worden. Deze is in bijlage A1 als niet-gecorrigeerde bevinding opgenomen. Voor komend jaar kan de gemeente op de volgende wijze opvolging geven aan de bevinding:
  - Taxateur een actualisatie laten uitvoeren op de reeds uitgevoerde taxatie in combinatie met periodiek een nieuwe taxatie.
  - Gemeente onderbouwt wat de indexatie voor de opbrengst is in relatie tot een objectief indexatie cijfer.

Voor het opstellen van de exploitatieopzetten van de grondexploitaties maakt de gemeente gebruik van een Excel format die niet consistent voor alle grondexploitaties wordt gehanteerd en foutgevoelig is. Wij hebben geconstateerd dat bij enkele kostensoorten in meerdere exploitatieopzetten niet consistent een (juiste) kostenindexatie is toegepast. Dit leidt tot enkele beperkte afwijkingen. Wij hebben van de meest omvangrijke grondexploitaties de grootste kostenposten (voornamelijk bouw- en woonrijp maak kosten) in onze controle betrokken waarmee het risico voldoende is afgedekt en toereikende zekerheid is verkregen.

Wij begrijpen dat de gemeente voor aankomend boekjaar gebruik zal maken van een format waarmee de consistentie wordt gewaarborgd en welke daarmee eveneens minder foutgevoelig is.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Sluitende aanpak

Voor de kosten voor jeugdhulp en WMO maakt de gemeente geen gebruik van de productieverantwoordingen van de zorgleveranciers en daarbij afgegeven controleverklaringen. De gemeente onderscheidt zich in positieve zin door het reduceren van de afhankelijkheid van derden.

In 2025 is de grens van de verplichte controleverklaring bij de productieverantwoordingen verhoogd van € 125.000 naar € 200.000. Door de methodiek van gemeente Moerdijk heeft de aanpassing in het landelijke controleprotocol geen impact op het proces. Daarnaast heeft de gemeente de volledige populatie van verleende zorg betrokken in de werkzaamheden waardoor geen onzekerheden zijn onderkent vanuit het proces, tenzij bevindingen worden geconstateerd. De VIC heeft vastgesteld dat deze ‘sluitende aanpak’ gedurende het jaar heeft gewerkt. Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden onderschrijven wij de conclusie van de VIC.

Resultaatgerichte jeugdzorg

De gemeente maakt resultaatafspraken met zorgleveranciers voor een deel van de jeugdzorg. Voor het leveren van het resultaat is een vaste vergoeding overeengekomen met de zorgleverancier. De leverancier bepaalt hoeveel sessies er nodig zijn om het afgesproken resultaat te halen. De vergoeding voor het traject is op voorhand overeengekomen. In de controle voorgaand jaar hadden we twee bevindingen geconstateerd. De eerste bevinding zag toe op de beheersing van aanpassingen in de maatwerkrapportage en de tweede bevinding zag toe op de gemaakte afspraken over de 50/50 systematiek, t.a.v. het verantwoorden van de last, in de regio. U heeft ter opvolging van de bevindingen de rapportage aangepast. We erkennen daarbij de vooruitgang, echter hebben we hierbij nog de volgende bevindingen:

1) De gehanteerde rapportage wordt niet opgesteld op een peildatum maar op moment van raadplegen/generen. Het gevolg is dat de cijfers van de rapportage niet overeenkomen met de feitelijke situatie op balansdatum en handmatige actie noodzakelijk is voor terugrekenen naar balansdatum. Op basis van onze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat gewijzigde zorg en vroegtijdig beëindigde zorg niet nauwkeurig in de rapportage zijn opgenomen. We adviseren de rapportage zodanig aan te passen dat deze op peildatum gegenereerd kan worden en wijzigingen in de zorg nauwkeurig worden weergegeven.
2) Op basis van de gemaakte afspraken met de zorgleveranciers vindt de betaling plaats bij start zorg en einde zorg. We hebben vastgesteld dat voor een aantal voorzieningen geen niet uit de balans blijkende verplichting is opgenomen, waar nog wel zorg geleverd wordt in 2026. De omvang hiervan is € 280.000. We adviseren u in lijn met het voorgaande advies om de rapportage door te ontwikkelen zodat de uitkomsten betrouwbaar en eenduidig zijn.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico’s
Interne beheersing
Bijlagen

Jaarrekening – Overige bevindingen

Materiële vaste activa

Bij de controle van de materiële vaste activa hebben wij vastgesteld dat een aantal activa een negatieve boekwaarde had. Deze negatieve boekwaarde is ontstaan doordat de bijdragen van derden de gedane investeringen te boven zijn gegaan. Voor zover de bijdrage van derden de gedane investering te boven is gegaan, heeft betrekking op twee investeringen, is een correctie van € 369.000 doorgevoerd naar de overige vooruitontvangen bedragen. Vanuit deze correctie resteren nog 2 actiepunten voor 2026:

1) Er resteert een niet materieel bedrag aan negatieve activa. Voor 2026 is het advies om de activalijst op te schonen. Deze actie kan breder worden getrokken door ook voor oudere activa/ activa einde looptijd middels een inventarisatie vast te stellen of de activa daadwerkelijk nog bestaat.
2) Van de doorgevoerde correctie heeft een bedrag van € 261.000 betrekking op een ontvangen bijdrage voor het plaatsen van windmolens. De gemeente heeft nog niet kunnen aantonen dat er aan dit bedrag geen harde verplichtingen zijn verbonden waardoor het bedrag (nog) niet is vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Wij adviseren de gemeente om in 2026 vast te stellen of en zo ja wat de verplichtingen zijn. Indien er geen verplichtingen zijn kan het bedrag vrijvallen ten gunste van het resultaat.

De gemeente heeft een spaarvoorziening voor de vervangingsinvesteringen in het riool. In 2025 hebben vervangingsinvesteringen van € 4,7 miljoen plaatsgevonden. De investeringen en de bijdrage van de spaarvoorziening was niet verwerkt in het verloopoverzicht van de materiële vaste activa waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven. In de definitieve versie van de jaarrekening is dit gecorrigeerd. Met de doorgevoerde correctie is het voor de burgers zichtbaar waarvoor de belasting mede is ingezet.

Overlopende activa

Naar aanleiding van de controle op de overlopende activa hebben wij geconstateerd dat er een aantal vorderingen zijn waarvan het van belang is dat in de toekomst de gemeente aan de voorkant de waardering van de vordering uitwerkt in een position paper en met ons afstemt. In dit kader noemen wij de volgende vorderingen:

1. Powerport € 922.000. Betreft een vordering op het Rijk voor de proceskosten en werkzaamheden die de gemeente heeft uitgevoerd ten behoeve van Powerport. Tijdens de controle hebben wij verschillende documenten gekregen waaruit afspraken blijken met het Rijk en de provincie. Op grond hiervan hebben wij voldoende zekerheid verkregen rondom de opgenomen vordering. Wel adviseren wij de gemeente om de afspraken zo snel mogelijk te formaliseren alsmede om ook afspraken te maken op welke wijze er verantwoording afgelegd moet worden om over te kunnen gaan tot afrekening.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Jaarrekening – Overige bevindingen

Overlopende activa (vervolg)

2. Chemiepack € 425.000 (waarvan 50% voorzien). De uitgangspunten die zijn gehanteerd voor deze vorderingen komen vanuit 2023. Voor de waardering is het noodzakelijk om tenminste jaarlijks zichtbaar te evalueren en te documenteren of de gehanteerde uitgangspunten nog juist zijn of dat er ontwikkelingen zijn, bijvoorbeeld stijging van grondprijzen en het feit dat de grond wordt schoonmaakt, die van invloed zijn op de waardering. Wij adviseren de gemeente om tenminste ten behoeve van de jaarrekening de uitgangspunten t.a.v. de waardering van de vordering te actualiseren.
3. SPUK Sport € 1.062.000. Deze vordering is hoofdzakelijk ontstaan vanuit de gedane investeringen voor de nieuwbouw sporthal Zevenbergen. Het betreft hier een SISA regeling waarvoor een maximaal budget vanuit het Rijk beschikbaar is gesteld. Dit budget is verdeeld naar de verschillende gemeenten. Na indiening van de SISA bijlage worden de onder- en overbestedingen door het Rijk afgerekend. Overbestedingen worden alleen afgerekend voor zover het maximale budget niet worden overschreden. De inschatting van de gemeente o.b.v. voorgaande jaren is dat er bij andere gemeenten voldoende onderbestedingen zijn dat de gemeente Moerdijk gecompenseerd wordt voor zijn overbesteding. Wij vinden dit een optimistische inschatting. Door het feit dat de SPUK als bijdragen van derden in mindering wordt gebracht op de investering kunnen wij ons verenigen met de gehanteerde verwerking. Wel adviseren wij de gemeente om in het kader van de afschrijvingen te wachten totdat de afrekening vanuit de SISA definitief is om zo correcties te voorkomen.

Moerdijkregeling

In 2025 zijn er met de deelnemende partijen afspraken gemaakt over een nieuwe/aanpassingen in de Moerdijkregeling. Onderdeel van deze afspraken is dat de bestaande/ oude Moerdijkregeling in 2026 wordt afgerekend. Door de afrekening in 2026 is er sprake van zowel een kortlopende vordering als een kortlopende schuld in plaats van een langlopende vordering en schuld. In de definitieve jaarrekening is deze correctie doorgevoerd.

WNT

U heeft in 2025 de interim gemeentesecretaris vrijgesteld van werk in de transitieperiode met de nieuwe gemeentesecretaris. De bezoldiging in de vrijgestelde periode was verantwoord als reguliere bezoldiging. De topfunctionaris hoefde echter geen prestatie te leveren voor de bezoldiging waardoor het voor de WNT classificeert als een ontslagvergoeding. Het gevolg is dat een deel van de bezoldiging niet in de juiste WNT tabel verantwoord stond.

Daarnaast constateren we dat de vrijwillige bijdrage aan de arbeidsongeschiktheidsverzekering verantwoord was als een bezoldiging betaalbaar op termijn. De vrijwillige verzekering is reguliere bezoldiging en was niet op de juiste plek verantwoord in de bezoldiging.

Vanuit de controle is de conclusie dat de WNT maxima niet zijn overschreden. Wij vragen de aandacht om bijzonderheden, zoals in dit geval vrijstelling van werk, tijdig te onderkennen en over deze bijzonderheid de afstemming met ons te hebben.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Jaarrekening – Overige bevindingen

Egalisatie onderhouds-voorzieningen

Het beheerplan wegen had een looptijd tot en met 2025. Uit de uitvoering blijkt dat niet alle geplande werkzaamheden binnen deze periode zijn gerealiseerd; een deel wordt doorgeschoven naar 2026 en 2027. Wij constateren dat de dotatie aan de voorziening in 2025 de daadwerkelijke onttrekking overtreft. Dit duidt erop dat de gemeente per saldo achter loopt op de planning van het meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP). Wij adviseren de gemeente bij de opstelling van het nieuwe MJOP – dat naar verwachting in de eerste bestuursrapportage wordt vastgesteld – kritisch te reflecteren op de haalbaarheid van de planning. Deze haalbaarheid is tweeledig namelijk enerzijds wat kan de ambtelijke organisatie aan en anderzijds welke capaciteit is er vanuit de markt beschikbaar om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

Bij de controle van de voorziening groot onderhoud gebouwen hebben wij geconstateerd dat de dotatie over 2025 niet is gebaseerd op het meest recente meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP 2026), maar op het onderhoudsplan dat voor 2025 nog van toepassing is. We erkennen dat het MJOP 2026 nog niet is vastgesteld. Wij kunnen ons verenigen met de gehanteerde verwerkingswijze. Bij de eerste bestuursrapportage 2026 (raadsvergadering 9 juli 2026) wordt de benodigde jaarlijkse storting opgehoogd op basis van het MJOP 2026. Hierdoor wordt het risico dat de voorziening op termijn mogelijk ontoereikend is ondervangen. Wij adviseren de gemeente om bij de bepaling van de jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud gebouwen (of andere egalisatievoorzieningen) voortaan uit te gaan van het meest recente MJOP.

Voorzieningen personele verplichtingen

Voor de berekening van de voorziening wethouderspensioenen heeft de gemeente gebruik gemaakt van de expertise van Visma Idella. In het kader van de aanstaande overgang van de pensioenen naar het ABP per 1 januari 2028 dienen de gehanteerde berekeningsmaatstaven aan te sluiten op die van het ABP. Uit het sectoroverleg SDO van april 2026 is gebleken dat de door Visma Idella gehanteerde maatstaven afwijken van de ABP-maatstaven. De conclusie is dat deze maatstaven niet leiden tot een materieel verschil. Daarnaast worden de gebruikers van de jaarstukken geïnformeerd over de gehanteerde uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de berekende voorziening.

Correcties op boekingen in het primair proces

In de primaire vastlegging van de administratie worden boekingen uitgevoerd in een inkoop-, opbrengsten- of lonendagboek. De correcties op de originele boekingen worden geboekt in het memoriaaldagboek. Het proces verloopt niet geheel doelmatig (efficiëntie) door de correcties.

We constateren dat het aantal en de waarde van de boekingen in het memoriaaldagboek boven gemiddeld zijn bij de gemeente Moerdijk. We constateren bij de vermeerderingen en verminderingen van het materieel vast actief veel correcties, waardoor de splitsing tussen vermeerderingen en verminderingen ook niet meer eenvoudig te maken is. We adviseren u om na te gaan of het proces kan worden aangepast. Hiervoor kan de VIC een belangrijke rol spelen vanuit de expertise die is verkregen vanuit de VIC werkzaamheden.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Jaarrekening – Overige bevindingen

Powerport

We hebben kennis genomen van de ontwikkelingen rondom Powerport. U heeft ter voorbereiding een position paper opgesteld met de impact van Powerport voor de jaarrekening van 2025. U geeft aan dat het ontbreken van een definitief besluit ten aanzien van de locatie ervoor zorgt dat de impact beperkt is en bijvoorbeeld niet heeft geleid tot schattingswijzigingen ten aanzien van bijvoorbeeld de waardering van vaste activa en onderhoudsvoorzieningen.

De ontwikkelingen heeft u toereikend toegelicht in het jaarverslag, als risico voor het weerstandsvermogen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, programma 3 - Thema haven- en industrieterrein, binnen de verbonden partij van het havenbedrijf.

We adviseren u minstens jaarlijks de position paper te actualiseren en de impact op de jaarrekening vast te stellen en tijdig met ons af te stemmen.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Jaarverslag – Kwaliteit toelichting

Jaarverslag voldoet aan eisen BBV

In de BBV zijn eisen gesteld over de vorm en inhoud van de jaarrekening en het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarrekening en jaarverslag voldoen aan de minimale eisen die het BBV hieraan stelt of de afwijkingen hiervan geen impact hebben op de informatiewaarde voor de lezer.

Aandacht voor frauderisico's als onderdeel van risicobeheersing

We constateren dat in het jaarverslag de overwegingen ten aanzien van frauderisico's en daaruit volgende acties zijn toegelicht.

De informatiewaarde kan nog verder toenemen door ook daadwerkelijk de belangrijkste onderkende frauderisico's te benoemen. Daarnaast zien we in het VIC-plan niet direct werkzaamheden terugkomen rondom de benoemde risico's. In de werkprogramma's van de VIC is hier wel aandacht voor. Wij adviseren u de uitkomsten ten aanzien van de onderkende frauderisico's expliciet in de rapportages van de VIC terug te laten komen.

Verenigbaarheid jaarrekening en jaarverslag

Wij zijn verplicht vast te stellen of wij op grond van de tijdens de controle verkregen informatie onjuistheden of tegenstrijdigheden hebben geconstateerd tussen de jaarrekening en het jaarverslag die gebruikers van de jaarstukken zouden kunnen beïnvloeden. Dit is naar onze mening niet het geval.

Informatiewaarde

We hebben de informatiewaarde van uw jaarrekening gebaseerd op de inzichtelijkheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses vanuit raadsperspectief. De inzichtelijkheid is toereikend en heeft de aandacht van college en raad.

U heeft sinds 2025 de nog te maken kosten en opbrengsten gezamenlijk gerapporteerd, in plaats van per grondexploitatie. De wijziging zorgt ervoor dat het inzicht over voortgang, omvang van het project en de risico's per project moeilijker te doorgronden zijn voor de gemeenteraad en de gebruikers van de jaarrekening.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Jaarrekening – Significante (fraude)risico's

Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
Het management bevindt zich in een positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersing te doorbreken die anderszins effectief lijkt te werken.	Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van handmatige en niet routinematige journaalposten en het maken van schattingen. Wij geven specifieke aandacht aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierdoor functiescheidingen worden doorbroken.	Het doorbreken van beheersmaatregelen door het management is op basis van de controlestandaarden altijd een significant frauderisico. Interne beheersmaatregelen, ongeacht hoe goed in opzet en bestaan, kunnen risico's van materiële onjuistheden in de jaarrekening slechts beperken, en niet volledig mitigeren, wegens de inherente beperkingen van interne beheersmaatregelen. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd. Verder hebben wij controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het college zoals de waardering van grondexploitatie, voorzieningen en eventuele duurzame waardeverminderingen. We hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college bij deze posten. **Conclusie:** Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Jaarrekening – Significante (fraude)risico’s

Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
Het frauderisico op onrechtmatige betalingen komt voort vanuit het ontbreken van een zichtbare controle op het batch- en hash total van de betaallijsten zoals ook opgenomen in de managementletter.	Gegeven de aard van het risico, waarbij interne beheersing wordt doorbroken, kan dit risico niet worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.	Wij hebben de opzet en implementatie van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd rondom de controle en autorisatie van betalingen. Daarnaast hebben wij middels data-analyse de uitgaande geldstroom geanalyseerd op mogelijk dubbele bankrekeningnummers per crediteur. Verder hebben wij een analyse uitgevoerd op batchbetalingen en op basis van een deelwaarneming gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd op de betalingen. **Conclusie:** Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen dat middels de verrichte betalingen ten onrechte middelen aan de organisatie zijn onttrokken.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico’s
Interne beheersing
Bijlagen

Jaarrekening – Significante risico's

Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
Het resultaat van de onderhanden werken zijn niet nauwkeurig geschat. De nog te realiseren kosten en opbrengsten zijn onzeker en daarmee complex om in te schatten. De schattingselementen bestaan uit nog te maken kosten en opbrengsten, indexatie van schatting en fasering van het project.	Het management actualiseert ten minste jaarlijks de exploitatieopzetten waarbij de nog te realiseren kosten en opbrengsten worden geactualiseerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van ramingen en taxaties van externe partijen alsmede intern opgestelde berekeningen waarbij voor de te verwachte lasten een P (prijs) x Q (hoeveelheid) berekening wordt opgesteld.	Wij hebben de opzet en implementatie van interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd rondom de actualisatie van de grondexploitaties. Daarnaast hebben wij middels gegevensgerichte werkzaamheden vastgesteld dat de gehanteerde uitgangspunten voor de nog te realiseren kosten/opbrengsten toereikend zijn onderbouwd. Tevens hebben wij middels backtesting teruggekeken of de schattingen voorgaand jaar juist waren. **Conclusie:** Onze werkzaamheden hebben geleid tot één bevinding ten aanzien van waardering en verschillende aanpassingen ten aanzien van de toelichting van de grondexploitaties. Tevens verwijzen wij naar de pagina's jaarrekening grondexploitaties waar wij nader zijn ingegaan op de uitkomsten van de werkzaamheden ten aanzien van de grondexploitaties.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

3. Algeheel beeld interne beheersing

Proces	Status 2025	Status 2024
Financial reporting (P&C Cyclus)	●	●
Memoriaalboekingen	●	●
Inkopen en aanbesteden	▬	▬
Betalingen	▬	▬
Treasury	●	●
Personeel en salarisadministratie	▬	▬
Omgevingsvergunningen	▬	●
Subsidieverstrekkingen	●	●
Verhuur en pachten	●	●
Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)	●	●
Jeugdhulp	▬	●
Uitkeringen	●	●
Grondexploitatie	●	●
Belastingen en heffingen	●	●

Toelichting
Wij hebben in bovenstaand overzicht aangegeven wat de kwaliteit van het primaire proces is. Oranje wil zeggen dat niet alle risico's zichtbaar in het proces worden afgedekt. Dit kan bijvoorbeeld komen doordat een controle onvoldoende zichtbaar is of omdat het een bewuste keuze is om een bepaald risico te accepteren, omdat het bijvoorbeeld te veel inspanning kost om het risico in het proces zelf te mitigeren. Slot- en sluitstuk van de controle van de gemeente is de verbijzonderde interne controle (VIC). De VIC stelt achteraf gegevensgericht vast of transacties op een juiste manier tot stand zijn gekomen en zijn verwerkt in de administratie. Op basis van de huidige informatie hebben wij dan ook geen indicatie dat de bevindingen van invloed hoeven te zijn op het oordeel bij de jaarrekening.
Gemeente Moerdijk beschikt over een verbijzonderde interne controle (VIC) welke gegevensgericht vaststelt dat transacties getrouw en rechtmatig tot stand zijn gekomen. Deze gegevensgerichte aanpak is in lijn met wat wij zien bij andere gemeenten. Wanneer sprake is van een achteruitgang, van oranje naar rood of groen naar oranje, is sprake van nieuwe bevindingen. Er zijn 2 processen achteruitgegaan t.o.v. 2024. Voor jeugdhulp komt dit door de bevinding dat er zelfstandig beschikt kan worden tot € 22.750. Voor omgevingsvergunningen komt dit door de bevinding dat de opbrengsten niet actueel waren in de financiële administratie vanwege aanpassing legesverordening.

Status agenda	
●	De inrichting van het proces is zodanig dat een (deels)systeem gerichte controle mogelijk is. De systeem gerichte controle is alleen mogelijk wanneer procesopzet is beschreven waardoor sprake is van een uniforme werkwijze, de IT passende maatregelen heeft, toereikende en zichtbare interne beheersing is en de VIC de werking heeft vastgesteld.
▬	De inrichting van het proces voldoet gedeeltelijk, maar de risico's die ermee samenhangen, vormen geen directe bedreiging voor de bedrijfsprocessen.
▲	De inrichting van het proces voldoet niet en geeft wezenlijk aanvullende risico's voor de jaarrekeningcontrole.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Flynth

Belangrijkste bevindingen interne beheersing

#	Bevinding	Impact	Risico en aanbeveling
1.	*Betalingen (2023)* Geen zichtbare controle op SHA-code		**Risico:** De SHA-code is een controletotaal getal van een betaalbestand. Wanneer deze code van het goedgekeurde betaalbestand gelijk is aan de SHA-code van het daadwerkelijk ingelezen bestand in de bankapplicatie, is gecontroleerd dat er geen wijzigingen hebben plaatsgevonden tussen goedkeuring en betaling. De controle op deze aansluiting is echter niet zichtbaar en daarmee is niet vastgesteld dat er geen wijziging heeft plaatsgevonden. **Aanbeveling (12):** Het advies om de interne controle op de SHA-code (controlegetal betaallijst) aan te scherpen door deze zichtbaar vast te leggen. **Status 2025:** Om te komen tot een zichtbare én automatische controle van de SHA-code heeft de gemeente gekozen voor de implementatie van Safespend in 2025. Dit vereist een upgrade van de financiële applicatie Financials. De implementatie vindt naar verwachting in Q1 of Q2 2026 plaats. Na implementatie van Safespend zal de gemeente nagaan in hoeverre de risico's binnen het betalingsproces tot een aanvaardbaar niveau zijn teruggebracht. **Werkzaamheden jaarrekening:** Conform het IC-plan zal een steekproef plaatsvinden op de betalingen, waarbij wordt vastgesteld dat betalingen rechtmatig hebben plaatsgevonden (juiste bankrekeningnummer en juiste bedrag).

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Algeheel beeld interne beheersing

Procesmonitor

In de managementletter van 21 november 2025 is de volledige toelichting opgenomen over de uitkomsten van de interim, met alle bevindingen. Voor het overzicht hebben we enkel de hoog risico bevindingen opgenomen en bevindingen die leiden tot een significant risico. De status van jeugdhulp is bijvoorbeeld gewijzigd door een nieuwe bevinding van zelfstandige beschikkingsbevoegdheid.

Rapportage IT

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarnaast maken wij in onze controleaanpak de afweging voor welke processen en stromen wij een gegevensgerichte aanpak passend vinden en voor welke processen en stromen wij in belangrijke mate steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

Migratie financials

In het kader van de jaarrekeningcontrole hebben wij werkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van de implementatie en cloudmigratie van het financiële systeem Unit4 Financials. Het betrof een zogenoemde verSaaSing: de overgang van een on-premise (lokaal draaiend pakket) omgeving naar een door Unit4 gehoste cloudomgeving, uitgevoerd in samenwerking met implementatiepartner Solmate. Parallel aan de technische migratie is de licentiestructuur heringericht, waarmee het aantal gebruikers is teruggebracht van circa 300 naar 164.

Algehele beoordeling

De migratie is succesvol afgerond. Gemeente Moerdijk heeft het traject pragmatisch en resultaatgericht uitgevoerd, met betrokkenheid van de relevante disciplines. De herinrichting van de licentiestructuur is gedegen voorbereid, breed gecommuniceerd en voorzien van een aantoonbaar bestuurlijk akkoord.

Tegelijkertijd constateren wij dat de formalisatie van governance, besluitvorming en testacceptatie op onderdelen beperkt is. Formele go/no-go beslisdocumenten en vooraf gedefinieerde acceptatiecriteria ontbreken, wat de aantoonbaarheid van de kwaliteitsborging achteraf beperkt.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Algeheel beeld interne beheersing

Migratie financials (vervolg)

Belangrijkste sterke punten	Belangrijkste aandachtspunten
Migratie met beperkte verstoring van de financiële continuïteit De migratie is gefaseerd uitgevoerd, ondersteund door proefmigraties, validaties en controles op financiële data, waardoor de overgang naar de cloudomgeving beheerst heeft plaatsgevonden en de continuïteit van de financiële verwerking behouden is gebleven.	**Acceptatiecriteria en kwaliteitsborging beperkt vooraf uitgewerkt** Hoewel uitgebreide testen en validaties zijn uitgevoerd, waren acceptatiecriteria voor livegang niet vooraf formeel vastgesteld. Hierdoor is minder objectief aantoonbaar op basis van welke criteria de productieomgeving definitief is geaccepteerd.
Sterke betrokkenheid van business en beheerorganisatie Financiële administratie, functioneel beheer, ICT en implementatiepartner waren gedurende het traject nauw betrokken. De korte lijnen en frequente afstemming hebben bijgedragen aan snelle besluitvorming en effectieve opvolging van issues tijdens de implementatie.	**Afhankelijkheden in leveranciers- en koppelingsbeheer** Met name rondom koppelingen en de afstemming met Unit4 bleek sprake van afhankelijkheden die tijdens het traject extra aandacht vroegen. Het ontbreken van een vaste contactstructuur en beperkte vastlegging van afspraken vergrootten hierbij de organisatorische kwetsbaarheid.
Doordachte herinrichting van de licentiestructuur De reductie van circa 300 naar 164 licenties is aantoonbaar afgestemd met management en teams, waarmee zowel kostenbeheersing als aanscherping van het autorisatiemodel is gerealiseerd. De organisatie heeft hierbij expliciet gestuurd op proportionaliteit en beheersbaarheid van het gebruik.	**Communicatie beperkt gestructureerd** De communicatie rondom de migratie is volledig uitgevoerd door het projectteam, zonder betrokkenheid van de afdeling Communicatie. Hierbij ontbrak een formeel communicatieplan wat niet ten goede komt aan de overkoepelende communicatielijn en de afstemming op de bredere organisatiecommunicatie.

Volledigheid en juistheid van de datamigratie.
De integriteit van de gemigreerde financiële data is ondersteund door validaties die voorafgaand en aansluitend aan de livegang zijn uitgevoerd en met het controleteam zijn gedeeld. Dit betreffen de vergelijking van eindbalans met openingsbalans, debiteuren- en crediteurenlijsten en de auditfile vóór en ná de migratie). Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden concluderen wij dat de data juist is gemigreerd.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Bijlage A1 – Niet-gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden	Presentatie
Indexatie nog te realiseren opbrengsten grondexploitatie Westschans-Klundert	€ 385.000	-	-
Totaal	**€ 385.000**	-	-

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Bijlage A2 – Gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden	Presentatie
MVA “te veel” ontvangen bijdragen van derden naar vooruitontvangen bedragen.			€ 369.000
MVA verloopoverzicht economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven investering en bijdrage van derden.			€ 4.700.000
FVA verminderingen en vermeerderingen SVN in het verloopoverzicht sluiten niet aan op de opgave van SVN. Vermeerderingen was € 3.407.000 en wordt € 3.161.928. Verminderingen was € 1.219.000 en wordt € 1.016.439.			
Voorraad: De winstuitname van het project Waterwijk - Fijnaart West dient in de kolom 'Winstuitname' te worden gepresenteerd (i.p.v. de kolom 'Afsluiting/overbrengen').			
Voorraad: De grondexploitatie Noordhoek dient te worden toegevoegd in het verloopoverzicht van de BIE (nihil - geen kosten en opbrengsten gerealiseerd in 2025) en in het Overzicht nog te maken kosten € 550.912 en nog te realiseren opbrengsten € 775.000 en geraamd eindresultaat € 224.000.			
Voorraad: De omvang van de aanvullend getroffen voorziening onder de 'voorzieningen' dient te worden benoemd voor Dorpshart Steenweg - Moerdijk € 69K en Mariaschool Langeweg van € 56K.			
Voorraad: De berekeningswijze die voor het geraamde eindresultaat is gehanteerd met een onderbouwing en de aannames die eraan ten grondslag liggen dient te worden toegelicht in de toelichting op de balans.			

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico’s
Interne beheersing
Bijlagen

Bijlage A2 – Gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden	Presentatie
Moerdijkregeling: langlopende schuld aan de provincie wordt in 2026 afgewikkeld/betaald, waarmee sprake is van een kortlopende schuld aan provincie.			€ 6,4 miljoen
Moerdijkregeling: wordt in 2026 afgewikkeld/betaald, waarmee sprake is van een kortlopende vordering op het Havenbedrijf.			€ 4.516.691
Eigen vermogen: In het eindtotaal van de dotaties in de jaarrekening wordt nu het bedrag inclusief resultaatbestemming gepresenteerd. Deze moet hierin niet worden meegenomen.			€ 5.136.000
Voorzieningen; toelichting uitgangspunten voorziening wethouders.			
NIBORV: voor de leaseverplichting was ten onrechte opgenomen dat deze *€ 1.000 moeten.			
NIBORV te laag verantwoord.			€ 280.000
SISA M16: de ontvangen gelden alsmede realisatie is niet via de balans (verloopoverzicht) verwerkt. Daarnaast zijn de baten te laag verantwoord wat tevens leidt tot een vordering. Resultaat impact is 0 door directe storting in reserve.			€ 62.240
SISA E104: indicator 12 was een bedrag ingevuld terwijl deze leeg dient te blijven.			
SISA G10A: was geen balanspositie opgenomen in de jaarstukken omdat de veronderstelling was dat deze bij Werkplein was verantwoord. Dit leidt tot een vordering op Werkplein en schuld aan het ministerie.			€ 877.000

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Bijlage A2 – Gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden	Presentatie
SISA J105: de realisatie van deze regeling was nog niet in verwerkt in de administratie. Hierdoor worden zowel de baten als de lasten € 220.500 hoger.			
SISA J105: indicator 3 wordt nee waardoor een toelichting wordt gevraagd bij indicator 12.			
SISA J55: zijn de cumulatieve bestedingen te hoog verantwoord. Indicator J55/03: was 378.380 moet zijn 378.583 Indicator J55/06: was 412.968 moet zijn 400.264 Indicator J55/09: was 221.395 moet zijn 221.078			
SISA J94: indicator 6 aard controle aangepast van n.v.t. naar R.			
SISA H35B; is niet volledig via het verloopoverzicht verwerkt. Ontvangsten was €25.000 wordt €152.806 Bestedingen was €10.000 wordt €147.803			
WNT was geen rekening gehouden met ontslagvergoeding en de daarvoor voorgeschreven WNT tabel 2.			
WNT verschuiving van tabel 1a naar tabel 2 van de WNT.			€ 23.526
Rechtmatigheidsverantwoording geen sprake van kredietonrechtmatigheid.			€ 140.000
Begrotingsrechtmatigheid alle lasten overschrijdingen zijn acceptabel.			€ 479.000

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2025

In onze controle zijn specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening.

Voor de werkzaamheden stelt het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) andere rapportage toleranties dan gehanteerd zijn bij de controle van uw jaarrekening. De rapporteringstolerantie per specifieke uitkering is:

- € 12.500 wanneer de omvangsbasis niet hoger is dan € 125.000.
- 10% van de omvang wanneer de omvangsbasis tussen € 125.000 en € 1.000.000 ligt.
- € 125.000 wanneer de omvangsbasis hoger is dan € 1.000.000.

Wanneer de regelingen geen toelichting bevatten hebben we geen bevindingen geconstateerd met een omvang groter dan de rapportage tolerantie.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
AenM M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	NVT		
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	NVT		
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid 2025	NVT		
EZ F20	Impulsaanpak Winkelgebieden tranche 4	NVT		
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	NVT		
IenW E104	Regeling specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	NVT		
IenW E120	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	NVT		
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	NVT		

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2025

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
OCW D14	Specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	NVT		
OCW D8	Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid	NVT		
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024	NVT		
SZW G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2023	NVT		
SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2024	NVT		
SZW G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2023	NVT		
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2024	NVT		
SZW G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2023	NVT		
SZW G10	Wet Inburgering gemeentedeel 2024	NVT		
SZW G10A	Wet inburgering 2021_ Totaal 2023	NVT		

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2025

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel 2024	NVT		
SZW G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2023	NVT		
SZW G13	Onderwijsroute deel gemeente 2024	NVT		
SZW G13A	Onderwijsroute_ totalen 2023	NVT		
VRO J105	SPUK Startbouwimpuls	NVT		
VRO J107	Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen 2025	NVT		
VRO J17	Realisatiestimulans 2025	NVT		
VRO J209	Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen (RHA 2022)	NVT		
VRO J55	Aanpak energie armoede	NVT		
VRO J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls tranche 5	NVT		
VRO J94	Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie	NVT		

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2025

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	NVT		
VWS H35B	Regeling specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	NVT		
VWS H39	Specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken_ zonder centraal persoon_2025	NVT		
VWS H4	Specifieke uitkering stimulering sport 2024-2026	NVT		
KGG K2B	Gebiedsinvesteringen aanlandlocaties Net op Zee	NVT		
KGG K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	NVT		

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit controleverklaring)	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening	Goedkeurend

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Bijlage C - Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Bevestiging van onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Moerdijk, inclusief haar verbonden derden, in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Rotatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht.

Er heeft voor de accountantscontrole 2025 geen rotatie plaatsgevonden. Het is eveneens niet noodzakelijk om voor de accountantscontrole 2026 te roteren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Flynth en haar medewerkers en gemeente Moerdijk, inclusief haar verbonden derden, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd moeten worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Flynth, een bestuurder of interne toezichthouder van Flynth of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan ondernemingen in de groep of een bij de rechtspersoon betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid, die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben, ontvangen of verstrekt.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Bijlage D - Onze communicatie met u

Bevestiging van onafhankelijkheid

Door middel van dit accountantsverslag informeren wij het bestuur over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2025.

Bevestigingen van het college
Wij hebben bij het bestuur ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen opgevraagd aangaande uw verantwoordelijkheden inzake de jaarrekening en de andere informatie.

Daarnaast hebben wij van u een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening van de gemeente Moerdijk ontvangen.

Onze communicatie met de gemeenteraad

Wij hebben in ons controleplan gecommuniceerd over onze verantwoordelijkheden en onafhankelijkheid.

Door middel van ons controleplan hebben wij ook een beschrijving gegeven van de reikwijdte en timing van onze controle, waaronder significante risico's en materialiteit.

Eveneens door middel van dit accountantsverslag informeren wij de gemeenteraad over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2025.

Geen meningsverschillen met college en/of beperkingen in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het college geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle.

Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze opdracht door het college en de medewerkers van de gemeente Moerdijk de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Bijlage E – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Uw verantwoordelijkheid

- De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij de met governance belaste personen en het college. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het opzetten en onderhouden van interne beheersmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële rapportage, de werking van de bedrijfsvoering en naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
- Het uitvoeren, vastleggen en actualiseren van de frauderisicoanalyse als geïntegreerd onderdeel van de bij uw gemeente in gebruik zijnde interne beheersing, een evaluatie van de mogelijke impact en waarschijnlijkheid van frauderisico's en de ondernomen acties om frauderisico's te beperken, inclusief de risico's van omkoping, corruptie en frauderisico's met betrekking tot cybersecurity.
- Het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van uw gemeente integer zijn en ethisch gedrag bevorderen.
- Het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van de met governance belaste personen en het college wordt gebracht; en
- Daarnaast zijn de met governance belaste personen verantwoordelijk voor het monitoren van het risico op managementfraude, voor het bepalen of de interne beheersmaatregelen voldoende zijn om frauderisico's te identificeren, voor de beoordeling van de competentie en integriteit van zichzelf en van het overige management en voor het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag.

Onze werkzaamheden

- Wij hebben een fraudediscussie gevoerd en bevestigingen verkregen van de met governance belaste personen, het college en anderen binnen de entiteit ten aanzien van de interne beheersing, risico-inschattingen (inclusief de processen om de risico's op fraude in de entiteit te identificeren en erop in te spelen), en eventuele kennis met betrekking tot fraude of vermoede fraude.
- Verder hebben wij het college verzocht om informatie die het eventueel aan zijn werknemers heeft meegedeeld over haar visie op bedrijfspraktijken en ethisch gedrag.
- Daarnaast hebben wij inzicht verkregen in de wijze waarop de met governance belaste personen toezicht uitoefenen op de door het college gevolgde processen om de risico's op fraude te identificeren en hierop in te spelen.
- Wij hebben de geplande controlewerkzaamheden besproken met de met governance belaste personen.
- Wij moeten adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude.
- Wij rapporteren over onze gevolgde controleaanpak met betrekking tot fraude(risico's) in de controleverklaring.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Bijlage E – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Geen aanwijzingen

Tijdens onze controlewerkzaamheden zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen. De werkzaamheden voor de frauderisico's zijn opgenomen in de voorgaande sectie van significante (fraude)risico's.

Beoordeling interne beheersing frauderisico's

Wij hebben naast onze eigen werkzaamheden tevens beoordeeld in hoeverre frauderisico's intern beheerst worden. De uitkomsten zijn onderstaand opgenomen:

- Bewustzijn
  - ✓ We nemen waar dat de medewerkers die we hebben gesproken een integere houding hebben. U heeft ook trainingen hiervoor uitgevoerd, waarbij de aandacht voornamelijk ligt in het primair proces.
- Risicoanalyse
  - ✓ We constateren dat u een frauderisicoanalyse heeft opgesteld en dat deze periodiek wordt geactualiseerd. Het stuk kan nog aan kwaliteit winnen door ook vast te stellen of de genoemde beheersingsmaatregelen ook werken en daarmee het risico derhalve toereikend is ondervangen. Wij adviseren dit te betrekken in de verbijzonderde interne controle.
- Preventieve maatregelen
  - ✓ We nemen in de opzet van de processen geen andere leemtes waar, anders dan het onderkende frauderisico ten aanzien betalingen, die aanleiding geven tot een frauderisico. Voor de processen rondom het toekennen van jeugd < € 22.750 zijn aanvullende frauderisico factoren onderkend vanwege het ontbreken van het vierogenprincipe, echter heeft dit heeft uiteindelijk niet geleid tot een frauderisico.

Wanneer de interne beheersing meeweegt in de risico inschatting van de verbijzonderde interne controle dient u wel de werking vast te stellen middels deelwaarneming.

- Detectieve maatregelen
  - ✓ Uit uw maatregelen zijn geen fraudes gebleken, zoals u ons ook heeft bevestigd. We constateren ruimte voor verbetering bij de verbijzonderde controle door de vanuit de frauderisicoanalyse onderkende risico's zichtbaar en expliciet te betrekken in de werkzaamheden.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Datalekken – verwerking in de jaarstukken

Datalekken en privacyincidenten: wanneer raken zij uw jaarrekening?
Gemeenten verwerken dagelijks grote hoeveelheden persoonsgegevens van inwoners. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een derde van alle datalekincidenten binnen het openbaar bestuur. Toch wordt de relatie tussen privacyincidenten en de jaarrekening in de praktijk vaak onderschat. Hieronder zetten wij uiteen wanneer datalekken en privacyincidenten doorwerken in uw jaarstukken.

Wanneer leidt een datalek tot een vermelding in de jaarrekening?
Een datalek op zichzelf leidt niet automatisch tot een vermelding in de jaarrekening. Er zijn echter drie situaties waarbij dit wel het geval is.

Ten eerste wanneer sprake is van een opgelegde of verwachte boete van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Bij niet-naleving van privacy- en gegevenswetgeving legt het AP mogelijk een boete op en kunt u verplicht worden tot schadevergoeding. Een boete dient als voorziening op de balans te worden opgenomen zodra deze waarschijnlijk en redelijk inschatbaar is en als last zodra deze is opgelegd. Ten tweede wanneer herstelkosten of schadevergoedingen aan gedupeerde inwoners worden gemaakt. Deze kosten dienen te worden verantwoord in de exploitatie en bij looptijd over meerdere jaren als voorziening op de balans. Ten derde bij significante verstoringen van de bedrijfsvoering als gevolg van een cyberaanval, waarbij systemen uitvallen en herstelkosten worden gemaakt. Deze kosten dienen te worden toegelicht in de bedrijfsvoeringsparagraaf.

Wanneer raken privacyincidenten de rechtmatigheidsverantwoording?
Datalekken bij gemeenten tonen aan dat het zichtbaar voldoen aan normenkaders zoals BIO 2.0 een kritische succesfactor is in het informatiebeveiligingsproces, met directe gevolgen voor zowel de rechtmatigheidsverantwoording als de jaarrekeningcontrole. Concreet zijn er twee situaties waarbij privacyincidenten de rechtmatigheidsverantwoording raken. Wanneer een datalek het gevolg is van het niet naleven van de AVG, bijvoorbeeld door het ontbreken van een verwerkersovereenkomst, of het niet tijdig melden aan de Autoriteit Persoonsgegevens, is sprake van een rechtmatigheidsfout. Een ernstig datalek moet zonder onredelijke vertraging, uiterlijk 72 uur na ontdekking, worden gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Het niet voldoen aan deze meldplicht met een financiële consequentie moet onder het voorwaarde criterium verantwoord worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Wat kunt u nu doen?
Wij adviseren u de volgende maatregelen te treffen. Houd een intern datalekregister bij waarin alle geconstateerde beveiligingsincidenten worden geregistreerd en evalueer dit jaarlijks om trends te herkennen en structurele verbeteringen door te voeren. Beoordeel aan het einde van het boekjaar of lopende incidenten of claims aanleiding geven tot het treffen van een voorziening. Zorg dat de bedrijfsvoeringsparagraaf een actueel en eerlijk beeld geeft van de stand van informatiebeveiliging en privacybescherming, inclusief de mate van naleving van BIO 2.0.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Impact van de verkiezingen

Gemeenteraadsverkiezingen 2026: drie aandachtspunten voor uw jaarstukken
De gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026 hebben niet alleen bestuurlijke gevolgen — ze raken ook direct aan de kwaliteit en rechtmatigheid van uw jaarstukken. Wij wijzen u op drie concrete aandachtspunten.

Wethouderspensioenen: dotatie aan de voorziening
Vertrekkende wethouders activeren hun pensioenaanspraken op grond van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA). Dit leidt tot een dotatie aan de voorziening in het jaar van vertrek. Dit aandachtspunt is extra actueel nu gemeenten tegelijkertijd werken aan de overgang van APPA-pensioenen naar het ABP in het kader van de Wet toekomst pensioenen. De voorziening dient per 31 december 2025 op het juiste niveau te staan én de aanspraken van vertrekkende wethouders na de verkiezingen moeten tijdig worden verwerkt in de jaarrekening 2026. Zorg dat uw actuariële berekeningen hierop zijn aangepast.

Rechtmatigheid: besluiten van het demissionaire college
Een demissionair college heeft een beperkt politiek mandaat, maar behoudt zijn volledige formeel-juridische bevoegdheden. Toch verdienen inkoop- en aanbestedingsbesluiten die in de formatieperiode worden genomen extra aandacht in de rechtmatigheidsverantwoording. Leg de onderbouwing van deze besluiten zorgvuldig vast, zodat u achteraf kunt aantonen dat zij binnen de bevoegdheden en de vastgestelde begroting zijn genomen.

Herzien coalitieakkoord: programmawijzigingen en vergelijkende cijfers
Een nieuw coalitieakkoord leidt doorgaans tot een herindeling van beleidsprogramma's. Dit heeft directe gevolgen voor de inrichting van de begroting en de jaarstukken. Wanneer de programma-indeling wijzigt, moeten de vergelijkende cijfers van het voorgaande jaar nauwkeurig worden herrekend en toegelicht. Wij adviseren daarbij de programma-indeling zoveel mogelijk te laten aansluiten op de indeling van de taakvelden vanuit het ministerie van BZK. Dit bevordert de transparantie, vereenvoudigt de vergelijkbaarheid tussen gemeenten en vermindert de kans op fouten bij herindelingen in de toekomst.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Duurzaamheid – praktische handvatten

Duurzaamheidsrapportage in de jaarrekening: begin vandaag, niet morgen
De Coalition of the Willing, een samenwerkingsverband van gemeenten, provincies, waterschappen, kennisinstellingen en accountantskantoren, heeft een aanvulling gepubliceerd op de Handreiking Duurzaamheidsrapportage voor decentrale overheden. Waar de oorspronkelijke handreiking vooral kaders en richtlijnen bood, brengt deze aanvulling praktische houvast om daadwerkelijk aan de slag te gaan.

Waarom nu?
Gemeenten zijn nog niet wettelijk verplicht om over duurzaamheid te rapporteren. Toch neemt de maatschappelijke en politieke druk toe. Via de Europese richtlijn CSRD kunnen gemeenten indirect toch verplicht worden te rapporteren, bijvoorbeeld als onderdeel van de waardeketen van CSRD-plichtige organisaties. Wie nu begint, loopt straks niet achter de feiten aan.

Wat biedt de aanvulling concreet?
De aanvulling stelt een 80%-versie van de Dubbele Materialiteitsanalyse (DMA) beschikbaar, waarmee uw gemeente relevante duurzaamheidsthema's kan bepalen vanuit zowel een impact- als financieel perspectief. Daarnaast wordt gewerkt aan een digitaal Dashboard Duurzaamheidsrapportage via waarstaatjegemeente.nl, gepland voor oplevering in maart 2026.

Hoe pakt u dit op?
Het hoeft geen grote opgave te zijn. Begin klein: kies één thema zoals CO_2-uitstoot of diversiteit in de eigen organisatie, breng bestaande duurzaamheidsinitiatieven in kaart en bouw van daaruit verder. Perfectie is de vijand van vooruitgang. Neem de DMA als vertrekpunt, benoem een trekker binnen de organisatie en verwerk de eerste resultaten als vrijwillige toelichting in uw bestuurlijke rapportage.
De handreiking en aanvulling zijn beschikbaar via link.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Cybersecurity – van verplichting naar kracht (vervolg)

Digitale weerbaarheid: Een fundamenteel veranderend speelveld
Digitalisering en cyberweerbaarheid zijn geen IT-thema's meer, maar raken direct aan de continuïteit, reputatie en maatschappelijke rol van organisaties. In de Voortgangsrapportage Nederlandse Cybersecuritystrategie 2025 benadrukt de NCTV* dat de afhankelijkheid van digitale systemen zodanig is toegenomen dat cyberincidenten directe gevolgen kunnen hebben voor de samenleving en economie. Daarbij is sprake van een duidelijke beleidsverschuiving: waar cyberweerbaarheid voorheen vooral werd gestuurd via richtlijnen en best practices, wordt dit nu vastgelegd in bindende Europese wetgeving (zoals NIS2 en de Cyber Resilience Act). Deze wetgeving introduceert expliciete zorgplichten en bestuurlijke verantwoordelijkheden.

Betekenis voor het bestuur
Cybersecurity is daarmee geen uitvoeringsvraagstuk meer voor de IT-afdeling, maar een integraal onderdeel van strategische besluitvorming, risicomanagement en governance. Bestuurders worden geacht aantoonbaar "in control" te zijn over digitale afhankelijkheden, inclusief die bij leveranciers en ketenpartners.

Acht gebieden van cyberweerbaarheid op bestuursniveau
Om effectief grip te houden op cyberrisico's is het van belang cyberweerbaarheid te benaderen als een doorlopend ketenproces, vergelijkbaar met financieel en operationeel risicomanagement. Deze acht aandachtsgebieden ondersteunen bestuurders.

Breng de keten in kaart Identificeer kritieke leveranciers, onderaannemers en grensoverschrijdende schakels	**Voer een integrale risicoanalyse uit** Weeg digitale operationele financiële en maatschappelijke risico's in samenhang	**Actualiseer contracten en afspraken** Leg continuïteitseisen, audit-rechten, rapportage-eisen en exit-scenario's vast	**Richt structureel overleg en monitoring in** Bespreek prestaties, incidenten en trends periodiek met leveranciers en ketenpartners
Oefen scenario's ketenbreed Test de realistische uitval van leveranciers, datadiensten of processen	**Leer en verbeter continu** Gebruik incidenten, bevindingen en rapportages om processen te versterken	**Maak assurance inzichtelijk en benut het bewust** Begrijp wat assurance wel en niet dekt, inclusief scope, carve outs en user controls	**Denk vooruit over alternatieven** Voorkom concentratierisico's: onderzoek vervangingsopties en exit-mogelijkheden

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Cybersecurity – van verplichting naar kracht (vervolg)

Aanbeveling: bestuurlijke grip op digitale afhankelijkheid
In het huidige landschap is digitale weerbaarheid een strategische randvoorwaarde voor het bestuur. Vrijblijvende richtlijnen maken plaats voor aantoonbare naleving van wet- en regelgeving. Concrete aandachtspunten voor bestuurders:

- Bepaal uw juridische kader: Publieke organisaties, waaronder gemeenten, vallen onder NIS2 en de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Bestuurders moeten aantoonbaar voldoen aan eisen rondom digitale weerbaarheid, governance en ketenbeheersing. Cybersecurity dient structureel onderdeel te zijn van de dagelijkse sturing en verantwoording.
- Tref gerichte maatregelen: Zorg dat geïdentificeerde cyberrisico's leiden tot tastbare acties: keteninzicht, contractuele borging en vastgelegde continuïteitseisen.
- Monitor en verbeter continu: Houd structureel toezicht op leveranciers en oefen periodiek crisisscenario's om de weerbaarheid blijvend te versterken.

Door deze aandachtsgebieden structureel te adresseren, wordt cyberweerbaarheid een beheersbaar onderdeel van de strategische bedrijfsvoering.

Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid. (2025, november). Voortgangsrapportage 2025 Nederlandse Cybersecuritystrategie. Ministerie van Justitie en Veiligheid.

We hebben tijdens de interim de IT-omgeving van de gemeente Moerdijk gecontroleerd. Bij de werkzaamheden geconstateerd dat u de risicoanalyse van digitale weerbaarheid in regionaal verband gaat uitvoeren vanaf 2026. Ons advies is wel de regionale analyse specifiek te maken voor gemeente Moerdijk.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Bijlagen

Disclaimer en beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit accountantsverslag is alleen bestemd voor het college en de gemeenteraad van gemeente Moerdijk en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit accountantsverslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij aandacht van het college en de raadsleden behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit accountantsverslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen moeten worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

Flynth